

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ
ОБРАЗОТВОРЧИХ ДИСЦИПЛІН

для здобувачів вищої освіти

спеціальності	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	023.00.01 Образотворче мистецтво

Київ – 2022

Розробник: Соломко Ірина Петрівна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Соломко Ірина Петрівна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2021 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 2022/2023 н.р. (підпис) О. В. Школьна), «17» серпня 2022 р., протокол № 2 (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
«Методика навчання образотворчих дисциплін»		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Заг. обсяг кредитів / годин	6 / 180	
Курс	3	-
Семестр	5 Модуль I	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	-
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	60	-
Аудиторні	28	-
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	-	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва до здійснення художньо-естетичного розвитку учнів у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах засобами образотворчого мистецтва та художньо-творчої діяльності.

Завдання курсу:

- вивчення, аналіз та узагальнення методики викладання образотворчого мистецтва в історичній ретроспективі, ознайомлення з досвідом роботи кращих шкіл світу, формами організації, методами навчання й художнього розвитку учнів засобами образотворчого мистецтва та образотворчої діяльності;
- формування умінь, необхідних для ефективної організації і творчого проведення уроків образотворчого мистецтва та різних форм позаурочних навчально-виховних заходів мистецького напрямку у процесі самостійної педагогічної діяльності;
- оволодіння методикою навчання учнів ЗЗСО основам образотворчої грамоти, специфікою розробки й виготовлення методичних малюнків у різних художніх техніках на основі знань дидактики та вікової психології;
- опанування основних педагогічних та мистецтвознавчих понять і відповідної термінології; набуття досвіду здійснення добору творів образотворчого мистецтва для проведення бесід про мистецтво з учнями молодшого підліткового віку;
- розуміння змісту й специфіки професії вчителя сучасного ЗЗСО, соціальної ролі педагога у формуванні духовної культури школяра;

- виховання активності, самостійності, формування здатності до художньо-творчої самореалізації і духовно-естетичного самовдосконалення у процесі самостійної педагогічної діяльності, поваги до професії вчителя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

- ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії
- ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
- СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- найважливіші етапи історії становлення та розвитку, основні дидактичні положення методики навчання образотворчому мистецтву у ЗЗСО;
- мету і завдання навчання образотворчому мистецтву в сучасних ЗЗСО, загальнопедагогічні принципи, підходи, структуру і зміст навчальних програм для учнів ЗЗСО у галузі «Мистецтво»;
- специфіку та особливості художньо-образної мови образотворчого мистецтва як однієї з форм відображення дійсності, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- основи образотворчої грамоти та методичного малюнка; основні педагогічні та мистецтвознавчі поняття та відповідну художню термінологію;
- форми організації навчання, методи та прийоми роботи, засоби керівництва навчально-пізнавальною діяльністю школярів;
- типи та структуру уроків образотворчого мистецтва; особливості календарно-тематичного планування, види, зміст та методику проведення навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва та художньо-творчої діяльності у позаурочний час.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- керувати художньо-творчим розвитком школярів, виховувати в них

ціннісно-світоглядні орієнтації у сфері мистецтва; здійснювати розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей;

- моделювати та проводити уроки різних типів і позаурочні навчально-виховні заходи, використовуючи систему міжпредметних зв'язків;
- використовувати різні форми й методи ознайомлення учнів ЗЗСО з творами українського та світового мистецтва, художніми явищами сучасності;
- здійснювати відбір творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва для сприймання їх учнями молодшого підліткового віку, вчити школярів інтерпретувати й висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи власні думки, судження, оцінки;
- аналізувати та оцінювати учнівські художні твори з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів, стимулювати в них оригінальне, нестереотипне художньо-образне мислення;
- розробляти календарно-тематичні плани, конспекти уроків різних типів з урахуванням особливостей видів художньої діяльності, самостійно виготовляти навчально-методичні посібники, візуальний ряд до уроків;
- добувати, опрацьовувати та свідомо використовувати науково-методичну літературу у процесі самостійної педагогічної діяльності.

Результати навчання:

- РН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- РН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
- РН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.
- РН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Саморейна робота
		Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМ №1: Сучасна художня освіта							
Тема 1. Формування сучасної системи художньої освіти в Україні.	2	2					
Тема 2. Сучасні системи художньої освіти в Україні і світі.	6	2		4			
Тема 3. Європейський досвід формування художньо-практичної компетентності особистості.	2			2			
Тема 4. Використання ІКТ на уроках і позаурочних заняттях з образотворчого мистецтва	2			2			
Тема 5. Дизайн-освіта в програмі образотворчого мистецтва.	4	2		2			
Тема 6. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів зображенню людини.	2			2			
Тема 7. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗЗСО.	4	2		2			
Тема 8. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи.	4			4			
Тема 9. Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання школярів.	2			2			
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	30	8		20			
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	30						
Усього	60	8		20			

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. – 5 семестр

ЗМ №1. Сучасна художня освіта

Тема 1. Формування сучасної системи художньої освіти в Україні (2 год.)

Зміни в шкільних програмах з образотворчого мистецтва. Заснування Української Академії мистецтв. Творча та педагогічна діяльність фундаторів Української академії мистецтв М.Бойчука, О.Мурашка, Т.Нарбута, В.Кричевського, Ф.Кричевського. Праці з методики навчання образотворчому мистецтву в «радянський» період і пост радянський.

Посібники Н.Н. Ростовцева, В. С. Кузіна, Н.П. Костеріна. Сучасна художня освіта в Україні.

Рекомендовані джерела	
Основні: [1]; [5].	Додаткові: [7]; [9]; [10]; [24].

Тема 2. Сучасні системи художньої освіти в Україні і світі

Практичне заняття №1 – 2 год.

1. Державні документи, що визначають зміст роботи вчителя ОМ ЗЗСО.
2. Перевірка виконання завдання (групова форма роб.): демонстрація презентації (Microsoft power point) з порівняльного аналізу змісту навчально-методичних комплектів «Мистецтво» та «ОМ» (5 – 7 класи) ЗЗСО.
3. Порівняльний аналіз організації художньо-практичної діяльності учнів на уроках образотворчого мистецтва і технологій у загальноосвітніх школах і професійних коледжах Німеччини, Франції, Великобританії, Фінляндії, проаналізувати аспекти його можливого впровадження у вітчизняній системі загальної середньої і професійної мистецької освіти.

Практичне заняття №2 – 2 год.

1. Навчально-методична література з проблеми історії, теорії та методики навчання ОМ на допомогу сучасному вчителю досвід європейських країн.
2. Зміст, характеристика, порівняльний аналіз підручників та посібників європейських країн:
  - Сучасна освітня система Грецької Республіки;
  - Специфіка освітньої системи в Ірландії;
  - Особливості вищої освіти в Іспанії;
  - Система освіти на Кіпрі;
  - Структура системи освіти в Латвії та Литві;
  - Класична структура системи освіти в Німеччині;
  - Особливості ступеневої освіти у Польщі;
  - Структура португальської системи освіти;
  - Особливості сучасної системи освіти і система оцінювання знань учнів у Фінляндії;
  - Особливості сучасної системи французької освіти;
  - Мистецька освіта Великої Британії.
3. Перевірка виконання завдання (групова форма роботи): демонстрація презентації (Microsoft power point) з порівняльного аналізу змісту навчально-методичних комплектів європейських країн.

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [4].	Додаткові: [11]; [22]; [24]; [25].

Тема 3. Європейський досвід формування художньо-практичної компетентності особистості

Практичне заняття №3 – 2 год.

1. Визначення взаємозв'язку між системами освіти у країнах Європейського Союзу.

2. Проведення заняття з використанням освітніх методик країн європейського союзу.
3. Презентацій до уроків образотворчого мистецтва з використанням досвіду освітніх систем країн європейського союзу.

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [5].	Додаткові: [10]; [12]; [22]; [24]; [25]; [26].

Тема 4. Використання ІКТ на уроках і позаурочних заняттях з образотворчого мистецтва (2 год.)

Практичне заняття №4 – 2 год.

1. Інформаційні ресурси, які можна використовувати в якості форми уроку (інтернет-урок).
2. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів (розробка кросвордів, вікторин). Види: презентації, слайд – фільми і тестові завдання, компютерні тести; кросворди, ребуси, технологічні карти, інструкційні карти.
3. Розробка і використання на заняттях компютерних технологій Відпрацювання методики організації та проведення уроку.

Рекомендовані джерела	
Основні: [1]; [3] [4].	Додаткові: [16]; [17]; [18]; [19]; [21]; [24]; [25].

Тема 5. Дизайн-освіта в програмі образотворчого мистецтва (2 год.)

Дизайн-освіта в програмі образотворчого мистецтва. Аналіз уроків/занять з дизайну. Біоніка та трансформація у формоутворенні.

Практичне заняття №5 – 2 год.

1. Місце дизайн-освіти в програмі образотворчого мистецтва.
2. Аналіз уроків/занять з дизайну.
3. Перевірка виконання завдання (робота в малих групах): Відпрацювання методики організації та проведення уроку з дизайну ОМ в основній школі.
4. Розробка уроку з біоніки (презентація). Конспект уроку на тему: «Біоніка як джерело ідей промислового дизайну. Створення ескізу транспортного засобу майбутнього».

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [21]; [23]; [24]; [25].

Тема 6. Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів зображенню людини

Практичне заняття №6 – 2 год.

1. Малювання обличчя людини. Портрет.
2. Розробка методичного портфолію. Виконати схему послідовності зображення людини геометричним способом.
3. Принципи планування роботи з образотворчої діяльності. Розробка ілюстрованого календарно-тематичного плану з образотворчого мистецтва.
4. Засоби виділення композиційного центру.
5. Сюжетно-тематична композиція.
6. Проведення уроку та його аналіз (презентація).

Рекомендовані джерела	
Основні: [3]; [4]; [5].	Додаткові: [10]; [14]; [22]; [25]; [26].

Тема 7. Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗЗСО (2 год.)

Форми організації, види, зміст та методика проведення позаурочних виховних заходів з мистецтва. Орієнтовна тематика бесід. Критерії відбору художніх творів для проведення бесід з молодшими підлітками. Принципи розробки сценарію та самоаналіз позаурочного виховного заходу.

Практичне заняття №7– 2 год.

1. Види позаурочної навчально-виховної роботи в основній школі.
2. Відбір художніх творів для проведення бесід з молодшими підлітками.
3. Планування та організація позакласної та позашкільної роботи з образотворчого мистецтва.

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [6]; [8]; [11]; [24]; [25].

Тема 8. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи

Практичне заняття №8-9– 4 год.

1. Основи організації гурткової роботи з образотворчого мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі.
2. Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи.
3. Розробки сценарію та самоаналіз позаурочного виховного заходу. Методика підготовки та проведення екскурсій. Розкрийте методику проведення уроку-віртуальної екскурсії (наприклад: на тему «Національний художній музей України»).
4. Планування факультативних занять. Гурткова робота. Обладнання класу-кабінету з образотворчого мистецтва.

Рекомендовані джерела	
Основні: [1]; [3].	Додаткові: [8]; [10]; [11]; [12]; [22]; [23].

Тема 9. Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання школярів

Практичне заняття №10– 2 год.

1. Опанування можливостей позакласних заходів.
2. Створення плану-конспекту позакласних заходів для учнів 5–7 класів.
3. Виготовлення прикладу твору у нетрадиційній художній техніці (врахування особливостей учнів 5–7 кл.) для роботи гуртка.
4. Контроль та оцінка успішності навчання школярів. Форми контролю і система оцінювання досягнень.
5. Перевірка знань учнів як складова частина навчального процесу. Специфіка оцінювання успішності учнів різних вікових груп. Формування контрольних-оціночних умінь в учнів.

Рекомендовані джерела	
Основні: [2]; [5].	Додаткові: [10]; [11]; [13]; [18]; [26].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль I	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом	
Відвідування практичних занять	1	10	10
Відвідування лабораторних занять	1	Не передбачено навчальним планом	
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом	
Робота на практичному занятті	10	10	100
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	-	-
Виконання модульної роботи	5	1	25
Разом		139	
Максимальна кількість балів:		139 + 164 (бали за 4 семестр) = 303	
Розрахунок коефіцієнта:		303 : 60 = 5,05	
Екзамен:		40	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

В 5 семестрі самостійна робота з навчальної дисципліни «Методика навчання образотворчих дисциплін» не передбачена навчальним планом.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля у формі мистецького проекту на задану тему або модульної контрольної (творчої) роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів та критеріїв її оцінювання.

Критерії оцінювання модульного контролю, проведеного у формі мистецького проекту

№ п/п	Критерії оцінювання	Макс. к-ть балів за кож. крит.
1.	Представлений мистецький проект має чітку структуру, план, у якому передбачена вступна, основна та заключна частини, висновки.	3
2.	Студент виявляє здатність систематизувати, узагальнювати та інтерпретувати навчальний матеріал, свідомо використовувати педагогічну й фахову термінологію, послідовно висловлювати, доводити й обґрунтовувати власну думку.	7
3.	Доповідь супроводжується презентацією (Microsoft power point), оформлена за всіма вимогами (зміст, структура, ідея, дизайн), яка відповідає тексту доповіді	7

4.	У процесі підготовки мистецького проекту студент використовував сучасні джерела інформації, технології, підходи.	3
5.	Студент використовує засоби ораторського мистецтва, виявляє здатність «працювати» з аудиторією, ініціювати діалоги, дискусії, дебати	3
6.	Ступінь новизни та презентабельності матеріалу.	2
Разом		25

Критерії оцінювання модульного контролю, проведеного у формі МКР

Критерії оцінювання	К-ть балів
• володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	21 – 25
• володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
• володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; • продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
• студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	9 – 12
• студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	5 – 8
• студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; • продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Методика навчання образотворчих дисциплін» проводиться в форматі електронного тестування й складається з 40 тестових завдань. Пропоновані тестові завдання дають змогу виявити рівень навчальних досягнень студентів: вільного володіння та оперування теоретичною та методичною інформацією.

Тестові завдання складаються з таких видів:

- тести з єдиною правильною вибірковою відповіддю (у вигляді слова, фрази тощо);
- тести з декількома правильними відповідями;
- тести, що складаються з питань, що мають дві відповіді, одна, з яких істина, а інша – хибна;
- тести на визначення відповідності.

Максимальна кількість балів, що студент може набрати за виконання тестових завдань становить 40 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Охарактеризуйте основні види образотворчого мистецтва.
2. Розкрийте методику «поліхудожньої освіти».
3. Охарактеризуйте стилі педагогічного спілкування.
4. Охарактеризуйте систему функціонування всіх компонентів педагогічного процесу, яка побудована на науковій освіті, запрограмована в часі і в просторі і приводить до належних результатів.
5. Основні вимоги до творів мистецтва, що використовуються у 5-7 класах.
6. Розкрийте зміст набуття учнями вмінь і навичок образотворення і формотворення.
7. Види наочності, використання їх на уроках.
8. Розкрийте зміст основного державного документу, що визначає обсяг і зміст навчального матеріалу, коло знань, умінь і навичок, якими повинні оволодіти учні.
9. Охарактеризуйте традиційні техніки зображення, що використовуються на уроках образотворчого мистецтва.
10. Чим відрізняються скульптурні твори від живописних або графічних, поясніть.
11. Розкрийте методику проведення наприкінці кожного навчального року та після завершення курсу і передбачає перевірку рівнів оволодіння учнями навчальним матеріалом найвищого рівня узагальнення.
12. Охарактеризуйте методику проведення уроку ознайомлення з поняттям архітектури.
13. Охарактеризуйте види живопису за призначенням.
14. Мистецькі твори батального жанру.
15. Розкрийте зміст теми 7 класу архітектурні споруди.
16. Тривалість етапу самостійної роботи на «Уроці відрпацювання вмінь на навичок» з образотворчого мистецтва у 5-7 класах
17. Визначіть собливості оцінювання учнівських робіт з образотворчого мистецтва за високим рівнем.
18. Який з навчальних методів буде найбільш ефективним у ході роботи над сюжетним малюнком.
19. В якому класі вивчається тема «Зображення будинку у кутовій перспективі», розкрийте зміст.
20. Художньо-педагогічна драматургія уроку з розкриттям поняття силует.
21. Розкрити поняття закони композиції.
22. Основою якої навчальної програми є інтеграція змісту музичного навчання і образотворчого мистецтва.
23. До головних завдань образотворчого мистецтва у середній школі відносяться.

24. Ефективними методами і прийомами навчання образотворчому мистецтву у середній школі вважається.
25. Специфічна, властива мистецтву форма відображення дійсності, почуттів та переживань, що має суб'єктивний, індивідуальний характер.
26. Форма організації навчання на уроці, оснований на взаємодії та співробітництві учнів, що сприяє формуванню умінь спілкуванню та співпраці.
27. Для уроків сприймання та оцінювання мистецьких творів найбільш доцільними будуть методи і прийоми, розкрийте їх зміст.
28. Відтворення в пам'яті учнів знань, уявлень, життєвого та мистецького досвіду.
29. Техніка створення зображень шляхом наклеювання різноманітних матеріалів на основу, характеристика.
30. Різноманітні прийоми формотворення, художнього перевтілення форми (спрощення, декорування та ін.).
31. Назвіть сновні виражальні засоби орнаменту.
32. Розкрити мету малювання побутових предметів з дітьми 5-7 класів.
33. Що є основними зображувальними засобами малюнка.
34. При малюванні архітектурних форм у 5-7 класі, що беремо за основу.
35. Властивості фарб по-різному передавати кольори, а також прийоми роботи з ними.
36. Декоративна композиція, яка складається з елементів, що ритмічно повторюються по всій довжині, чергуються, назвіть.
37. Розкрийте мету художнього виховання.
38. Методи навчання учнів образотворчому мистецтву.
39. Комплекс властивостей особистості, що забезпечують самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі.
40. Форми організації позаурочної роботи.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОБРАЗОТВОРЧИХ ДИСЦИПЛІН»

Модуль	ЗМ №1								
Назва модуля	Сучасна художня освіта								
Лекції	1	2			3		4		
Теми лекцій	Формування сучасної системи художньої освіти в Україні	Сучасні системи художньої освіти в Україні і світі			Дизайн-освіта в програмі образотворчого мистецтва		Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗЗСО		
	<i>1 б.</i>	<i>1 б.</i>			<i>1 б.</i>		<i>1 б.</i>		
Практичні		1, 2	3	4	5	6	7	8, 9	10
Теми практичних занять		Сучасні системи художньої освіти в Україні і світі	Європейський досвід формування художньо-практичної компетентності особистості	Використання ІКТ на уроках і позаурочних заняттях з образотворчого мистецтва	Дизайн-освіта в програмі образотворчого мистецтва	Зміст і методика навчання учнів 5-7 класів зображенню людини	Форми організації, види, зміст, та методика проведення позаурочної роботи з образотворчого мистецтва у ЗЗСО	Художні техніки в процесі проведення гурткової роботи	Планування навчально-виховної роботи, контроль та оцінка успішності навчання школярів
		<i>2 + 20 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>	<i>2 + 20 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота <i>25 балів</i>								
Бали за модуль	139 балів								
Підсумковий рейтинговий бал	139 + 164 (бали за 4 семестр) = 303 бали Коефіцієнт визначення успішності – $303 : 60 = 5,05$								
Форма підсумкового контролю	Екзамен <i>40 балів</i>								

8. Рекомендовані джерела Основні (базові)

1. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296 с. (Наявний в бібліотеці в 15 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.: іл. (Наявний в бібліотеці у кількості 61 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
3. Масол Л. Методика навчання мистецтва в основній школі: Методичний посібник для вчителів / Людмила Масол. – К.: Шк. світ, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: навч. пос. / О. П. Рудницька. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2005. – 360 с. [Електронний ресурс] / <https://bohdan-books.com/upload/iblock/560/560fc615be7f2c4f530c49a60f4b5fc4.pdf>

Додаткові

5. Антонович Є. А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки в школі. – К.: Освіта, 1997. – 180 с.
6. Богуцький Ю. П. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько; [за ред. Ю. П. Богуцького]. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
7. Вердіна С.В. Секрети педагогічної майстерності. Уроки для вчителя/ Вердіна С.В., Панченко А.Г. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 111, /1/ с.: іл.. – (Серія «Педагогічні інновації. Майстерня»).
8. Волков С. М. Мистецька освіта в культурі України 90-х років ХХ століття / С. М. Волков. – К., 2006. – 208 с.
9. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 (зі змінами і доповненнями 2015 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/derj-stand.html>
10. Довідник учителя художньо-естетичного циклу в запитаннях та відповідях / Упоряд. М.С. Демчишин. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 608 с.
11. Дудка О.М. Загальні принципи створення мультимедійних презентацій та слайд-шоу засобами програми Power Point. Навчальний посібник. 7-ме вид. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника: ЦІТ, 2010. – 51 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/275.pdf>
12. Інтегровані уроки з предметів естетичного циклу / Упоряд.: Л.Шелестова, Н.Чиренко. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л.Галіцина, 2006. – 128 с.
13. Кузьменко Г. В. Сценарій КВК мистецтвознавчого напрямку /

- Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2011. – № 4. – С. 22–28. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
14. Кузьменко Г. В. Душа і мудрість середньовічного храму (Інтегрований урок за програмою «Мистецтво». 6-клас) Візуальне мистецтво / Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2009. – № 1. – С. 39–44., іл. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
15. Кузьменко Г. В. Особливості вивчення анімалістичного жанру / Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2010. – № 4. – С. 21–27., іл. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
16. Кузьменко Г. В. Становлення ціннісного ставлення до образотворчого мистецтва в учнів 6-х класів (на матеріалі пейзажного жанру) / Г. В. Кузьменко // Мистецтво та освіта. Науково-методичний журнал. – 2014. – № 4. – С. 45–51. (Наявний в бібліотеці в 1 прим. та електр. репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
17. Лемешева Н., Кондратюк Н. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 5 клас (за новою програмою) : Навчально-методичний посіб. / Н. А. Лемешева, Н. В. Кондратюк. – Черкаси : ЧОПОПП, 2014. – 124 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.ippro.com.ua/attachments/article/360/Методика%20навчання%20%20мист..pdf>
18. Масол Л. М. Художньо-педагогічні технології в основній школі : єдність навчання і виховання : метод. посіб. / Л. М. Масол. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2015. – 178 с. : іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10644/1/художньо-педагогічні%20технології%20в%20основній%20школі.pdf>
19. Мельник В. М. Мистецтво витинанки та аплікації : Навчальний посібник. – Тернопіль : Навчальни книга – Богдан, 2006. – 256 с.
20. Методичні рекомендації з виробничої практики для студентів IV курсу напряму підготовки «Образотворче мистецтво» (ОКР «бакалавр») / уклад. Г.В. Кузьменко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 76 с. (Наявний в бібліотеці в 10 прим. та електронному репозиторії <http://elib.kubg.edu.ua/3620/>)
21. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Музичне мистецтво; Образотворче мистецтво; Інтегрований курс «Мистецтво». 5 – 9 класи. / Л. Масол, О. Коваленко, Г. Сотська, Г. Кузьменко [та ін.] / – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088/
22. Предметний тиждень у школі. Образотворче мистецтво (методичний посібник для вчителів). – Х.: ПФ «Антіква», 2002. – 80 с. укр.. мовою.
23. Рожок В. Мистецька освіта і Болонський процес / В. Рожок. – Урядовий

кур'єр. – 2005. – 4 серпня.

24. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне : Овід, 2012. – 352 с.

25. Твори українського образотворчого мистецтва на уроках в школі: Метод. рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва шкіл різного типу навчання / Авт.-укл. С.В.Коновець. – К.: ІЗМН, 1997. – 64 с.